

میزان استفاده از وسایل کمک بینایی در افراد کم بینا پس از تجویز در دو

کلینیک صبا و خزانه

* ناصر صادقیور^۱، غلامحسین سازمند^۲، اکبر بیگلریان^۳

چکیده

هدف: اگرچه تحقیقات بسیاری نشان داده که وسایل کمک بینایی بر افزایش دید افراد کم بینا مؤثر است، ولی برخی از افراد علیرغم این تأثیر مثبت به دلایل مختلف از این وسایل استفاده نمی کنند. لذا این پژوهش با هدف بررسی میزان استفاده از وسایل کمک بینایی در زندگی روزمره این افراد انجام شد.

روش بررسی: در این پژوهش توصیفی که در دو کلینیک صبا و خزانه (وابسته به دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی و بهزیستی استان تهران) انجام شد، تعداد ۵۰ نفر از افراد کم بینا از بین مراجعه کنندگان این دو مرکز طی سالهای ۸۴ و ۸۵، که واجد شرایط لازم بودند، به صورت در دسترس انتخاب شدند.

پس از انجام معاینات بینایی سنجی، پرسشنامه اول که در آن سئوالاتی راجع به وضعیت انجام کارهای روزمره وابسته به بینایی قرارداد داشت، با پرسش از فرد تکمیل شده و سپس وسیله مورد نیاز تجویز و از وی خواسته می شد تا بعد از حداقل سه ماه مجدداً مراجعه کند که در این مرتبه پرسشنامه دوم که حاوی سئوالاتی مبنی بر تغییر وضعیت کارهای چشمی با توجه به استفاده از وسیله مذکور بود از وی پرسیده می شد. مقایسه پاسخهای فرد به این دو پرسشنامه، مبنای میزان استفاده از وسیله با توجه به تأثیر آن در کارهای چشمی بود. داده های حاصل با استفاده از آزمونهای آماری ضریب همبستگی اسپیرمن، کای اسکور و ویلکاکسون مورد تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: ضریب همبستگی اسپیرمن بین میزان استفاده از وسایل کمک بینایی نزدیک بینایی «مطالعه» و مدت و دفعات انجام مطالعه به ترتیب ۰/۴۹۱ و ۰/۵۲۰ با مقادیر احتمال $P=0/003$ و $P=0/002$ و نشان از وجود ارتباط معنی دار و افزایشی بود.

تفاوت معنی داری بین میانگین میزان تردد و شناسایی محیط و اشیا «دوربینی» در قبل و بعد از استفاده از وسیله کمک بینایی دور وجود داشت ($P=0/002$). همچنین ضریب همبستگی اسپیرمن بین میزان استفاده از وسیله کمک بینایی و میزان تردد و شناسایی ۰/۴۹۹ و بیانگر رابطه مثبت بود.

بین میزان استفاده از وسیله کمک بینایی پس از تجویز و تحصیلات افراد نیز رابطه معنی داری به دست آمد ($P=0/011$). ۵۴ درصد از گیرندگان وسایل کمک بینایی از به کار بردن آن در انتظار دیگران اجتناب می کردند.

نتیجه گیری: علیرغم تأثیر مسلم وسایل کمک بینایی در افزایش بینایی افراد کم بینا و کیفیت زندگی آنان، به دلایل مختلف، تعداد قابل توجهی از این افراد از استفاده از آنها طفره رفته و یا کمتر استفاده می کنند.

کلید واژه ها: کم بینا / وسیله کمک بینایی / نابینایی / دید / بینایی سنجی

- ۱- اپتومتریست، کارشناس ارشد مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، بیمارستان بقیه...
- ۲- دکترای روانشناسی، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی
- ۳- دانشجوی دکتری آمار زیستی

تاریخ دریافت مقاله: ۸۶/۸/۶

تاریخ پذیرش مقاله: ۸۷/۲/۸

*آدرس نویسنده مسئول:

تهران، خ ملاصدرا، پلی کلینیک تخصصی بیمارستان بقیه...، درمانگاه چشم و اختلالات بینایی
تلفن: ۸۸۶۰۰۰۱۰

* E-mail: nasarsad@yahoo.com